

POSTANOWIENIE
o odmowie wszczęcia śledztwa

Warszawa, dnia 16 lutego 2017 r.

Agnieszka Małyszka, Prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa – Śródmieście w Warszawie, po zapoznaniu się z materiałami sprawy o sygnaturze akt PR 1 Ds. 191.2017.AM na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.,

postanowiła:

odmówić wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego Norberta Książek – Dyrektora Departamentu Orzecznictwa Nadzoru Budowlanego, działającego z upoważnienia Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, polegającego na wydaniu Decyzji z dn. 2 lutego 2017 r. o nr DON.7200.391.2016.JDO, czym działał na szkodę interesu prywatnego, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.,
na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. wobec braku znamion czynu zabronionego

UZASADNIENIE

W dniu 8 lutego 2017 r. do Prokuratury Rejonowej Warszawa – Śródmieście w Warszawie wpłynęło zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przeciwdziałania Elektroskażeniom „Prawo do życia” reprezentowanego przez Zbigniewa Gelzoka – Prezesa Zarządu, w którym zawiadamiający wskazał, że Norbert Książek – Dyrektor Departamentu Orzecznictwa Nadzoru Budowlanego przy wydaniu decyzji w sprawie DON.7200.391.2016.JDO przekroczył swoje uprawnienia uznając, że sprawca samowoli budowlanej, czyli przestępstwa o którym mowa w art. 90 w zw. z art. 50 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo budowlane jest zwolniony z obowiązku podporządkowania się literalnemu brzmieniu art. 35 ust. 1 pkt 1 i 2 powołanej ustawy, z uwagi na to, że projekt budowlany nie musi spełniać wymogów, o których mowa w tych przepisach.

Zgodnie z art. 231 § 1 k.k. odpowiedzialności karnej przewidzianej tym przepisem podlega funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego.

Możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności karnej na gruncie art. 231 § 1 k.k. warunkowana jest zatem łącznym wystąpieniem czterech przesłanek.

Po pierwsze sprawcą czynu musi być funkcjonariusz publiczny w rozumieniu art. 115 § 13 k.k.

Dalej, opisane w przepisie działanie funkcjonariusza winno polegać na przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków, przy czym źródła jednych i drugich są każdorazowo określone w normach prawnych regulujących kompetencje konkretnych funkcjonariuszy. Przepisanie realizacji znamion strony przedmiotowej wymaga wykazania formalnego lub merytorycznego powiązania ocenianej działalności funkcjonariusza publicznego z zakresem jego kompetencji, przy czym przekroczenie uprawnień może polegać na podjęciu działania wykraczającego poza zakres kompetencji związanych piastowanym stanowiskiem bądź pełnioną funkcją, jak również w ich ramach, lecz w sposób niezgodny z prawnymi warunkami podjętej czynności, zaś niedopełnienie obowiązków obejmuje zarówno zaniechanie podjęcia nałożonego na funkcjonariusza publicznego obowiązku, jak i niewłaściwe jego wykonanie.

Po trzecie, samo przekroczenie uprawnień albo niedopełnienie obowiązków nie realizuje jeszcze znamion typu czynu zabronionego, bowiem czyn z art. 231 § 1 k.k. należy

do kategorii przestępstw z konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo, a więc materialnych, znamienych skutkiem, którym jest wystąpienie niebezpieczeństwa powstania szkody w interesie publicznym lub prywatnym. Konsekwencją działania funkcjonariusza musi być zatem możliwość wyniknięcia szkody w interesie publicznym lub prywatnym, rozumianej jako każde narażenie dobra chronionego prawem. Co istotne w tym kontekście, szkoda, która może powstać w wyniku zachowania się funkcjonariusza publicznego, nie musi być natury materialnej. Dotyczyć może za to także sfery moralnej, prestiżu pokrzywdzonego, interesów rodzinnych czy warunków życiowych. Samo przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków, nie stanowiące działania na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, może natomiast stanowić co najwyżej podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej (*postanowienie SN z dnia 25 lutego 2003 roku, sygn. akt WK 3/03, OSNKW 2003, nr 5-6, poz. 53*).

I wreszcie, strona podmiotowa czynu z art. 231 § 1 k.k. polega na umyślności, z obu postaciach zamiaru. Oznacza to, że funkcjonariusz publiczny albo świadomie i z rozmysłem przekracza swoje uprawnienia lub nie dopełnia obowiązków i chce działać w ten sposób na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, albo też zdając sobie sprawę z przekraczania swoich uprawnień lub nie dopełniania obowiązków, liczy się z tym, iż może działać na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Innymi słowy, działanie funkcjonariusza musi być nacechowane bądź to chęcią, bądź to godzeniem się na taki stan rzeczy.

Końcowo w tym zakresie należy dodać, iż podmiotowo-przedmiotowe znamiona czynu z art. 231 § 1 k.k., z uwagi na swoje ogólne i blankietowe określenie w ustawie, każdorazowo podlegają ocenie organu postępowania, dokonywanej wedle kryteriów o charakterze modalnym. W pierwszej kolejności należy rozstrzygnąć, czy waga i stopień przekroczenia lub niedopełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego i wynikające z niego zagrożenie dla interesu publicznego lub prywatnego - uzasadnia w ogóle odpowiedzialność karną (*wyrok SA w Białymstoku z dnia 10 marca 2011 roku, sygn. akt II AKa 213/10, OSAB 2011/1/41*). Domniemanie, iż każde formalne przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków stanowi samo przez się działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego i to zarówno pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym pomijałoby oczywisty fakt, że – jak już wskazano – oprócz odpowiedzialności karnej istnieje także odpowiedzialność służbowa i dyscyplinarna.

Analizując treść zawiadomienia należy uznać, że w opisanych przez zawiadamiającego okolicznościach brak jest znamion występku z art. 231 § 1 k.k., bądź jakiegokolwiek innego, penalizowanego na gruncie przepisów karnych.

Argumentacja zawiadamiającego sprowadza się tylko i wyłącznie do wskazania, że przy wydaniu powołanej decyzji Norbert Książek uznał, że sprawca samowoli budowlanej jest zwolniony z obowiązku podporządkowania się literalnemu brzmieniu art. 35 ust. 1 pkt 1 i 2 powołanej ustawy i projekt budowlany nie musi spełniać wymogów o których mowa w tych przepisach. Zawiadamiający nie określa zachowań funkcjonariusza publicznego, mogących stanowić nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków a jedynie kwestionuje i podejmuje polemikę z rozstrzygnięciem wydanym przez Norberta Książek – Dyrektora Departamentu Orzecznictwa Nadzoru Budowlanego w sprawie DON.7200.391.2016.JDO. Należy podkreślić, że wydawanie decyzji administracyjnym jak najbardziej mieści się w zakresie kompetencji Dyrektora Departamentu Orzecznictwa Nadzoru Budowlanego a okoliczność, że treść tej decyzji nie odpowiada oczekiwaniom zawiadamiającego nie uzasadnia przyjęcia, że organ przekroczył swoje uprawnienia przy jej wydaniu i tym samym dopuścił się przestępstwa z art. 231 § 1 k.k.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważenia faktyczne jak i prawne należało postanowić o odmowie wszczęcia śledztwa w niniejszej sprawie wobec zaistnienia ujemnej przesłanki procesowej, z art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k.

Wobec powyższego postanowiono jak w sentencji.

PROKURATOR
PROKURATURY REJONOWEJ
Warszawa Śródmieście
A. M.
Agnieszka Małyszka

Pouczenie:

1. Na powyższe postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1 kpk, art. 325a kpk oraz 465 § 2 kpk):

- pokrzywdzonemu,

- instytucji wymienionej w art. 305 § 4 kpk,

- osobie wymienionej w art. 305 § 4 kpk, jeżeli wskutek przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 kpk).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wyda ponownie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa – dochodzenia*) lub o jego umorzeniu. Pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 kpk (tj. prawo do złożenia zażalenia, które zostało uwzględnione przez sąd) może w takim przypadku wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 § 2 kpk, art. 55 § 1 kpk).

Akt oskarżenia powinien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 kpk.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 kpk).

2. Uprawnionym do złożenia zażalenia, o którym mowa w art. 306 § 1 kpk, przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy (art. 306 § 1b kpk).

3. W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 § 2a kpk).

4. Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 i art. 460 kpk).

Zarządzenie:

Stosownie do art. 305 § 4 kpk odpis postanowienia doręczyć:

- instytucji, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie: k. 1

PROKURATOR
PROKURATURY REJONOWEJ
Warszawa Śródmieście
A. M.
Agnieszka Matyszka